

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **S. P., B.**, pobočka P., M., proti odporkyňi **S. B., a.s.**, K., IČO : X., o zaplataenie 57 726 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp.zn. 4 C 145/2004, o dovolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo 6. novembra 2007, sp.zn. 17 Co 192/2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo 6. novembra 2007, sp.zn. 17 Co 192/2007 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Prievidza rozsudkom zo 16. mája 2007 č.k. 4 C 145/2004 uložil odporkyňi povinnosť zaplatiť navrhovateľke 608 229,- Sk s úrokom z omeškania zo sumy 608 229,- Sk vo výške 13 % ročne od 6.5.2003 do zaplataenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku návrh zamietol. Návrh navrhovateľka odôvodnila tým, že jej právny predchodca nahradil za odporkyňu, ako poistenú, škodu a tiež aj ona sama nahradila škodu, ktorá bola spôsobená zamestnancovi odporkyne D. M.. Nakoľko škoda mu bola spôsobená z dôvodu porušenia právnych predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na pracovisku odporkyne, má navrhovateľka nárok na uplatňovanú sumu voči zamestnávateľovi, a to na základe ustanovenia § 12 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 280/1993 Z.z., resp. § 44e ods. 6 písm. b/ zákona o sociálnej poisťovni. Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil výsledkami vykonaného dokazovania, z ktorých mal za preukázané, že D. M. bol zamestnancom odporkyne a v dôsledku pracovného úrazu, ku ktorému došlo dňa 27.6.1997 mu vznikol voči odporkyňi, ako jeho zamestnávateľovi, nárok na náhradu škody podľa vtedy účinného ustanovenia § 193 Zákonníka práce. V čase pracovného úrazu bola odporkyňa

poistená v S. P., a.s., pre prípad zodpovednosti pri pracovnom úraze alebo chorobe z povolania podľa § 205d ods. 1 Zákonníka práce, a preto jej tak, ako vznikala škoda u D. M., vzniklo právo voči navrhovateľke, resp. jej predchodcovi, aby za neho nahradili škodu podľa § 2 ods. 1 vyhlášky. Vznikom škody D. M. vznikol medzi odporkyňou a S. P., a.s. osobitný pracovnoprávny vzťah, upravený v § 205d Zákonníka práce a vyhlášky. Okresný súd preto konštatoval, že tento právny vzťah nebol osobitne dotknutý zmenami právnej úpravy, spočívajúcimi v prijatí zákona č. 311/2001 Z.z. - Zákonníka práce, zákona č. 242/2001 Z.z., ktorým bol novelizovaný zákon č. 274/1994 Z.z. o sociálnej poisťovni a zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, keďže tieto predpisy neobsahovali žiadne ustanovenie, ktoré by zasahovalo do vzťahu navrhovateľky a odporkyne, vzniknutého za účinnosti právnej úpravy, počas ktorej došlo k rozhodným právnym skutočnostiam pre vznik na súde uplatneného nároku. Ako nedôvodnú vyhodnotil argumentáciu odporkyne, podľa ktorej bolo treba návrh zamietnuť z dôvodu, že navrhovateľka sa svojho práva na súde domáhala v čase, keď už neplatili právne predpisy, o ktoré toto svoje právo opierala. Vzájomné nároky účastníkov posúdil podľa úpravy platnej v čase vzniku právneho vzťahu účastníkov, spočívajúceho v povinnosti navrhovateľky nahradiť škodu za odporkyňu a v práve navrhovateľky domáhať sa od odporkyne toho plnenia, ktoré bolo poskytnuté v dôsledku porušenia právnej povinnosti odporkyne ako zamestnávateľa, dodržiavať predpisy bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, teda podľa úpravy z roku 1997. Na vzťah účastníkov vyplývajúci zo zisteného skutkového stavu podľa súdu prvého stupňa bolo potrebné aplikovať zákon č. 65/1965 Zb. v znení k 27.6.1997. Prvostupňový súd poukázal aj na to, že k pracovnému úrazu D. M. došlo v dôsledku porušenia predpisov na zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a toto porušenie bolo v príčinnej súvislosti so vznikom škody. Porušenie bezpečnosti predpisov spočívalo v nepoučení D. M. o bezpečnostných predpisoch, pričom k tomuto protiprávnemu opomenutiu došlo nedbanlivostným opomenutím povinností vedúcich zamestnancov odporkyne K. M. a A. P.. Okresný súd mal za dôvodný nárok navrhovateľky, ktorý na ňu prešiel zo S. P., a.s. voči odporkyni na náhradu až do výšky vyplateného plnenia D. M. podľa § 12 ods. 1 písm. b/ vyhlášky. Z dôvodu, že svoje povinnosti K. M. a A. P. porušili z nedbanlivosti, výška náhrady škody, ktorej sa mohla domáhať odporkyňa proti každému z nich podľa § 179 ods. 5 Zákonníka práce bola obmedzená ustanovením § 179 ods. 2 Zákonníka práce. Ustálil, že suma, ktorú odporkyňa môže od týchto zamestnancov požadovať ako náhradu škody, spôsobenej zavineným porušením ich povinností, je súčtom 3 - násobku ich zistených priemerných mesačných zárobkov ($94\,377,- \text{ Sk} \times 3 + 108\,366,- \text{ Sk} \times 3 = 283\,131,- \text{ Sk} + 325\,098,- \text{ Sk} = 608\,229,- \text{ Sk}$). V tejto časti istiny považoval návrh

za dôvodný a vo zvyšku istiny návrh za nedôvodný. Nakoľko navrhovateľka je oslobodená od platenia súdneho poplatku, postupoval podľa § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. v znení neskorších predpisov a uložil odporkyňi zaplatiť súdny poplatok zo sumy navrhovateľke prisúdenej istiny v sadzbe účinnej v čase podania návrhu, teda vo výške 5 % z hodnoty veci, ktorá bola navrhovateľke priznaná, čo je 30 410,- Sk. Zároveň podľa § 142 ods. 2 O.s.p. rozhodol o náhrade trov konania tak, že navrhovateľke uložil povinnosť zaplatiť odporkyňi trovy konania vo výške 3 730,- Sk.

Krajský súd v Trenčíne na odvolanie oboch účastníkov konania rozsudkom zo 6. novembra 2007 sp.zn. 17 Co 192/2007 rozsudok okresného súdu zmenil a návrh zamietol. Odporkyňi nepriznal náhradu trov konania. Konštatoval, že pri aplikácii a výklade použitého hmotnoprávneho predpisu zistil nedostatok, ktorý dáva podklad pre zmenu napadnutého rozsudku. Považoval za nesporné, že D. M. bol v pracovnom pomere u odporkyne a dňa 27.6.1997 na jej pracovisku v zahraničí utrpel pracovný úraz. Ku škode na zdraví došlo za účinnosti Zákonníka práce č. 65/1965 Zb. účinného do 31.3.2002. Nakoľko ku škode došlo pri plnení jeho pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním, zamestnávateľ, u ktorého pracoval v čase úrazu, zodpovedal za predmetnú škodu. V prejednávanej veci bol predmetom konania nárok navrhovateľky na zaplatenie 1 739 057,- Sk, ktoré zaplatila na základe pracovného úrazu, ktorý sa stal D. M. dňa 27.6.1997, nakoľko odporkyňa bola pred prípad zodpovednosti za škodu pri pracovnom úraze alebo chorobe z povolania poistená podľa § 205 ods. 1 Zákonníka práce. K pracovnému úrazu D. M. došlo totiž v dôsledku porušenia predpisov na zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ktorú spôsobili zodpovední zamestnanci odporkyne, ktorí dostatočne nepoučili D. M. o práci na zdvižnej plošine, na ktorej došlo k úrazu. Odvolací súd poukázal na to, že zásadnou otázkou bolo posúdenie, či okresný súd mohol rozhodnúť o nároku navrhovateľky za určitej právnej úpravy po jej zrušení, keď súčasná právna úprava príslušné ustanovenia už neobsahuje. Možnosť navrhovateľky uplatniť si od odporkyne právo na náhradu vyplateného plnenia titulom regresu bola upravená vyhláškou č. 280/1993 Z.z., ktorou sa ustanovili bližšie podmienky a sadzby z poistného zákonného poistenia zamestnávateľa pre prípad zodpovednosti za škodu pri pracovnom úraze alebo chorobe z povolania. Podľa § 12 ods. 1 písm. b/ citovanej vyhlášky, poisťovňa má voči poistenému právo na náhradu až do výšky vyplateného plnenia, ak poistený alebo poškodený porušil predpisy na zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, a toto porušenie bolo v príčinnej súvislosti so vznikom škody. Za predpokladu, že by bola škoda spôsobená

zavineným porušením pracovných povinností jeho zamestnancov, poisťovňa má právo na náhradu proti poistenému až do výšky, ktorú môže poistený požadovať od zodpovedného zamestnanca podľa pracovnoprávných predpisov (ods. 2). Vyhl.č. 280/1993 Z.z. stratila účinnosť dňom 1.1.1995 (zrušená bola zák.č. 274/1994 Z.z. § 52 bod 4). Zákon č. 274/1994 Z.z. o sociálnej poisťovni účinný od 1.1.1995, neobsahoval predmetnú právnu úpravu. K novej právnej úprave došlo zákonom č. 242/2001 Z.z., ktorý mení a dopĺňa zákon č. 274/1994 Z.z. novými ustanoveniami § 44c a § 44e ods. 6 a 7, týkajúcimi sa práva S. P. voči zamestnávateľovi na náhradu vyplateného plnenia. Zákon č. 274/1994 Z.z. v znení neskorších predpisov bol zrušený zákonom č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení 1.1.2004, ktorý predmetné vzťahy týkajúce sa regresu neupravuje. Pritom plnenie, ktorého zaplata sa navrhovateľka domáha od odporkyne bolo zamestnancovi vyplatené S. P., a.s. a odporkyňou vo výške 682 866,- Sk do podania návrhu a do 21.4.2005 suma vyplatená zamestnancovi odporkyňou bola vo výške 1 094 383,- Sk. Navrhovateľka poukázala odporkyňi dňa 10.1.2007 sumu 1 056 191,- Sk. Z obsahu spisu považoval odvolací súd za nepochybné, že návrh navrhovateľky bol podaný na súd dňa 2.6.2004, teda až po zrušení zákona, ktorý vzťahy S. P. a zamestnávateľa týkajúce sa práva na náhradu vyplateného plnenia upravoval. Možno tak za daného stavu súhlasiť s odporkyňou v tom smere, že pokiaľ bol návrh podaný za účinnosti zák.č. 461/2003 Z.z., mohol súd konať nanajvýš v zmysle jeho ustanovení, a to iba v prípade, že na predmet sporu sa vzťahujú jeho ustanovenia, ale takéto ustanovenie tento zákon neobsahuje. Návrh bol podaný v čase, keď takáto právna úprava absentovala a dovtedajší systém regresu nebol novým zákonom nahradený. Problematiku použitia právnych predpisov vo vzťahu k návrhu v danej veci podaným až za účinnosti zák.č. 461/2003 Z.z. tento zákon neupravuje. Účinnosťou zákona o sociálnom poistení bol zrušený zákon č. 274/1994 Z.z., ktorý S. P. takéto právo podľa § 44c a 44e zakladal. Odvolací súd zároveň poukázal na to, že odporkyňa nedôvodne vyčíta súdu prvého stupňa, že uznesením nepripustil zmenu právnej kvalifikácie návrhu, na základe ktorej skutočnosti mohol rozhodovať o úhrade požadovanej sumy titulom bezdôvodného obohatenia. Zmena právnej kvalifikácie nároku uplatneného navrhovateľkou v návrhu nie je zmenou návrhu v zmysle § 95 ods. 1 O.s.p.. O zmenu návrhu nejde v prípade, ak navrhovateľka na základe toho istého skutkového stavu ako je uvedený v návrhu zmení právnu kvalifikáciu svojho nároku. Takouto zmenou právnej kvalifikácie súd nie je viazaný. Posúdenie právnej kvalifikácie uplatneného nároku patrí výlučne súdu, súd o nej osobitne uznesením nerozhoduje a navrhovateľka nie je vôbec povinná svoj nárok aj právne kvalifikovať. Krajský súd preto rozsudok okresného súdu podľa § 220 O.s.p. zmenil a návrh zamietol. O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol podľa § 151 ods. 2 a § 224

ods. 1 O.s.p. tak, že s prihliadnutím na skutočnosť, že v konaní úspešná odporkyňa si náhradu trov konania (prvostupňových aj odvolacích), ktoré by jej vzhľadom na výsledok konania patrili, v lehote 3 dní od vyhlásenia rozhodnutia nevyčísliła, jej ich náhradu nepriznal.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie navrhovateľka, ktorá ho s poukazom na ustanovenie § 238 ods. 1 v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p. navrhla zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Namietala záver krajského súdu o tom, že vyhláška č. 280/1993 Z.z. stratila účinnosť dňom 1.1.1995. Bola totiž účinná až do 1.1.2002. Poukazovala na to, že krajský súd nesprávne vyložil právne normy a svojim výkladom založil stav, za ktorého došlo k odmietnutiu ochrany už nadobudnutých práv navrhovateľky z právneho vzťahu, ktorého vznik a vzniknuté nároky bolo potrebné posudzovať podľa predpisov, za ktorých vznikli. Jej právo domáhať sa sumy 682 866 Sk vzniklo do 31.12.2003 a svoj návrh podala dňa 2.6.2004. Aj rozširujúci návrh zo dňa 9.2.2007 vo výške 1 056 191 Sk sa týkal tiež nárokov na náhradu škody poškodeného do 31.12.2003. Súhlasila s tým, že predmetný regresný vzťah nie je upravený v zákone č. 461/2003 Z.z. a nie je ani intertemporálna úprava v jeho prechodných a záverečných ustanoveniach. Povaha tohto vzťahu medzi účastníkmi konania má však občianskoprávny charakter. Preto má Občiansky zákonník povahu všeobecného právneho predpisu vo vzťahu so špeciálnou úpravou zákona č. 461/2003 Z.z. a je potrebné ho použiť v zmysle § 853.

Odporkyňa navrhla dovolanie navrhovateľky s poukazom na ustanovenie § 243b ods. 1 O.s.p. zamietnuť z dôvodu, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je vecne správne. Bol toho názoru, že ustanovenia štvrtej časti zákona č. 461/2003 Z.z. v platnom znení sú osobitnými ustanoveniami a preto aplikácia § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka nie je dôvodná. Zákonodarca považoval ustanovenia zákona o sociálnom poistení za dostatočné v tom znení, ako ich požaduje podľa štvrtej časti zákona (§ 226 a nasledujúce) a preto ani v siedmej časti - prechodné ustanovenia (§ 249 a nasledujúce) neuvádzal dôvody, na základe ktorých by vznikal nárok navrhovateľky na „regresné náhrady“ podľa predpisov platných do nadobudnutia zákona o sociálnom poistení.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý je príslušný rozhodnúť o dovolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov odvolacích (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie bolo podané včas na tento procesný úkon oprávnenou osobou (§ 240 ods. 1 O.s.p.) a proti takému rozhodnutiu, proti ktorému je dovolanie prípustné podľa § 238 ods. 1 O.s.p.,

prejednal vec bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že dovolanie navrhovateľky je dôvodné.

Z ustanovenia § 241 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že dovolací súd je viazaný rozsahom dovolania a uplatneným dovolacím dôvodom vrátane jeho obsahového vymedzenia; obligatórne sa zaoberá len vadami konania vymedzenými v § 237 O.s.p. a inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vady podľa § 237 O.s.p. (spočívajúce v nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, v prekážke veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, a v rozhodovaní vylúčeným sudcom, či v konaní súdom nesprávne obsadeným), ani iné vady, majúce za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, neboli dovolateľkou namietané a ani z obsahu spisu nevyplývajú.

Dovolaateľka v dôvodoch dovolania namietala vadu konania uvedenú v ustanovení § 237 písm. f/ O.s.p. t.j., že jej postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Túto vadu konania však videla v tom, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., ktorým jej bola odopretá ochrana jej práv.

Vzhľadom na viazanosť dovolacieho súdu uplatneným dovolacím dôvodom, predmetom dovolacieho prieskumu bolo posúdenie, či rozsudok odvolacieho súdu spočíva na správnom právnom posúdení veci.

Nesprávnym právnym posúdením veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, ako mal správne použiť, alebo aplikoval síce správny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

V danej veci preto úlohou dovolacieho súdu bolo posúdiť, či je správny právny záver odvolacieho súdu o tom, že s poukazom na podanie návrhu na súd až dňa 2.6.2004, teda po zrušení zákona, ktorý vzťahy S. P. a zamestnávateľa, týkajúce sa práva na náhradu vyplateného plnenia upravoval a nový zákon č. 461/2003 Z.z., takéto ustanovenia neobsahuje a neupravuje ani problematiku použitia predchádzajúcich právnych predpisov vo vzťahu

k uplatnenému návrhu, nie je možné uplatňovanú pohľadávku navrhovateľke priznať. Preskúmaním dovolaní napadnutého rozhodnutia dovolací súd dospel k záveru, že navrhovateľka dôvodne oponuje právnym záverom odvolacieho súdu.

Z ustanovenia § 12 Vyhlášky Ministerstva financií Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovovali bližšie podmienky a sadzby poistného zákonného poistenia organizácie pre prípad zodpovednosti za škodu pri pracovnom úraze alebo chorobe z povolania č. 280/1993 Z.z., ktorá nadobudla účinnosť dňa 1.12.1993 vyplývalo, že poisťovňa mala za splnenia tu uvedených podmienok voči poistenému právo na náhradu až do výšky vyplateného plnenia. Uvedená právna úprava v znení vyhlášky Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 61/1994 Z.z. bola účinná až do 1.7. 2001, kedy bola zrušená zákonom č. 242/2001 Z.z., ktorým sa menil a dopĺňal zákon č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov a zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 274/1994 Z.z. o sociálnej poisťovni v znení neskorších predpisov. V zmysle uvedeného zákona sa § 52 doplnil štvrtým bodom, ktorým bola zrušená Vyhláška Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 280/1993 Z.z., ktorou sa ustanovujú bližšie podmienky a sadzby poistného zákonného poistenia organizácie pre prípad zodpovednosti za škodu pri pracovnom úraze alebo chorobe z povolania v znení vyhlášky Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 61/1994 Z.z. Preto nie je správny záver odvolacieho súdu o tom, že vyhl.č. 280/1993 Z.z. stratila účinnosť už dňa 1.1.1995.

Nová právna úprava v siedmej časti zákona č. 242/2001 Z.z., ktorým sa menil a dopĺňal zákon č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov a zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 274/1994 Z.z. o sociálnej poisťovni v znení neskorších predpisov, s účinnosťou od 1.7.2001 upravila aj poistenie zodpovednosti za škodu.

S. P. mala podľa § 44e ods. 6 uvedeného zákona voči zamestnávateľovi právo na náhradu vyplateného plnenia až do jeho výšky, ak zamestnávateľ alebo zamestnanec uvedený v § 44b ods. 1

- a) spôsobil škodu úmyselne, pod vplyvom alkoholu, omamných látok alebo psychotropných látok,
- b) porušil právne predpisy alebo ostatné predpisy, alebo pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a toto porušenie bolo v príčinnej súvislosti so vznikom škody.

Právo na náhradu podľa odseku 6 mala S. P. voči zamestnávateľovi, ak škoda bola spôsobená zavineným porušením pracovných povinností jeho zamestnancov, až do výšky, ktorú môže zamestnávateľ požadovať od zodpovedného zamestnanca podľa pracovnoprávných predpisov.

Podľa § 51e ods. 1 zákona č. 274/1994 Z.z., v znení zákona č. 242/2001 Z.z., účinného do 31. decembra 2003, výkon poistenia zodpovednosti za škodu prechádza zo S. P., a.s., na S. P. od 1. januára 2002.

Zákonom č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení bol s účinnosťou od 1.1.2004 zrušený zák.č. 274/1994 Z.z. v znení neskorších predpisov. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že z uvedeného zákona a ani z jeho prechodných a záverečných ustanovení, nevyplýva právna úprava vzťahu medzi účastníkmi konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za dôležité poukázať na tú skutočnosť, že predmetom konania bol nárok navrhovateľky na zaplatenie sumy 1 739 057 Sk, ktoré zaplatila na základe pracovného úrazu, ktorý sa stal D. M. dňa 27.6.1997 a to za obdobie do 31.12.2003, nakoľko odporkyňa (jej právna predchodkyňa) bola pre prípad zodpovednosti za škodu pri pracovnom úraze alebo chorobe z povolania v zmysle v tom čase platného a účinného znenia Zákonníka práce poistená. Na takto vzniknutý právny vzťah sa preto vzťahovali ustanovenia vyhlášky Ministerstva financií Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovovali bližšie podmienky a sadzby poistného zákonného poistenia organizácie pre prípad zodpovednosti za škodu pri pracovnom úraze alebo chorobe z povolania č. 280/1993 Z.z., v znení vyhlášky Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 61/1994 Z.z. (účinnosť do 1.7.2001) a od 1.7.2001 do 31.12.2003 zák.č. 242/2001 Z.z., ktorým sa menil a dopĺňal zákon č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov a zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 274/1994 Z.z. o sociálnej poisťovni v znení neskorších predpisov.

Aj keď z jednotlivých ustanovení zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, ktorý nadobudol účinnosť 1.1.2004 a ani z jeho prechodných a záverečných ustanovení nevyplýva právna úprava nároku uplatňovaného medzi účastníkmi konania, vzniknutého do nadobudnutia účinnosti zákona, dovolací súd pri posudzovaní riešenej právnej problematiky vychádzal z toho, že prechodné ustanovenia sú neoddeliteľnou súčasťou takmer

každej právnej úpravy a ich funkciou je zabezpečiť v zásade plynulý prechod z dosiaľ platného a účinného režimu právnej úpravy spoločenských vzťahov do ich nového právneho režimu s tým, že sa má nimi eliminovať právne vákuum navodzujúce právnu neistotu a majú sa jasne určiť pravidlá aplikácie starej, resp. aj novej právnej úpravy na už v minulosti vzniknuté právne vzťahy. Malo by však ísť o také riešenia, ktoré by sa napriek „stretnutiu sa s časom“ vyhli priamemu retroaktívnemu pôsobeniu do minulosti, hoci už z označenia ako prechodných ustanovení ako intertemporálnych vyplýva, že ich spätné pôsobenie do minulosti nemožno celkom vylúčiť.

Retroaktivita (spätná pôsobnosť) právnych následkov vo všeobecnosti nastoľuje otázku ochrany dôvery v oblasti pôvodne platného právneho stavu právnych následkov, ktorý sa následne mení. Časový konflikt právnych úprav je spojený v každom prípade so zásahom do princípov rovnosti a ochrany dôvery právneho subjektu v právo. Posudzovanie tohto konfliktu intertemporality by sa malo riadiť hľadiskom proporcionality a malo by viesť k záveru o takom spôsobe legislatívneho riešenia časového stretu právnych úprav, ktoré by nenarušilo princíp právnej istoty, ako ani princíp rovnosti, ale ich primeraným spôsobom vyvažovalo.

Z uvedených princípov a záverov vychádzalo aj stanovisko č. Cpj 9/06 občianskoprávneho a správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky k niektorým otázkam právomoci súdu na rozhodovanie o odškodňovaní pracovných úrazov a chorôb z povolania, v zmysle ktorého rozhodovanie o nárokoch na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity, o náhrade za stratu na dôchodku a o náhrade nákladov na výživu pozostalých, vzniknutých z pracovných úrazov alebo chorôb z povolania do 31. decembra 2003, patrí do právomoci súdu, aj keď nároky boli uplatnené po účinnosti zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dospel k záveru, že S. P. má za podmienok uvedených v právnych predpisoch, účinných do 31.12.2003, voči zamestnávateľovi právo na náhradu súm, ktoré vyplatila z dôvodu škody na zdraví spôsobenej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania zamestnancovi za obdobie do 31.12.2003 a to aj vtedy, ak tento svoj nárok uplatnila až za účinnosti zák.č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (1.1.2004).

Z uvedeného vyplýva, že rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci; Najvyšší súd Slovenskej republiky ho preto podľa § 243b ods. 1, 2 O.s.p. zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Trenčíne na ďalšie konanie (§ 243b ods. 3 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 4. marca 2009

JUDr. Vladimír M a g u r a , v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Nina Dúbravčíková

